

Република Србија
**МИНИСТАРСТВО ЗА
БРИГУ О ПОРОДИЦИ
И ДЕМОГРАФИЈУ**
Број: 401-00-00044/2021-01
Датум: 02.08.2021. године
Булевар Михајла Пупина 2,
Београд

Република Србија
**МИНИСТАРСТВО ЗА РАД,
ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА
И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА**
Број: 011-00-00370/2021-09
Датум: 02.08.2021. године
Немањина 22-26,
Београд

На основу чл. 23. и 48. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/2005, 101/2007, 95/2010, 99/14, 47/18 и 30/18-др. закон) министар за бригу о породици и демографију и министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања доносе

**ИНСТРУКЦИЈУ
О ПОСТУПАЊУ ОПШТИНСКИХ – ГРАДСКИХ УПРАВА И ЦЕНТАРА ЗА
СОЦИЈАЛНИ РАД У ПРИМЕНИ И СПРОВОЂЕЊУ ОДЛУКА УСТАВНОГ
СУДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
бр. IУз-216/2018, IУз-247/2018, И IУз-266/2017**

УВОД

Министарство за бригу о породици и демографију и Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања оценили су да је, у циљу обезбеђивања благовременог, целовитог, једнаког и законитог поступања општинских – градских управа и центара за социјални рад у примени и спровођењу Одлука Уставног суда Републике Србије бр. IУз-216/2018, IУз-247/2018, и IУз-266/2017, а у складу са Законом о државној управи, неопходно донети посебну Инструкцију којом се уређују обавезе општинских-градских управа у поступку остваривања права на накнаду зараде за време породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета, права на остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета и права на додатак за помоћ и негу друго лица.

Законом о финансијској подршци породици са децом („Службени гласник РС“, бр. 113/17 и 50/18) чл. 12-21. прописано је право на накнаду зараде за време породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета и право на остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета, док су ближи услови и начин остваривања права уређени чл. 2-18. Правилника о ближим условима и начину остваривања права на финансијску подршку породици са децом („Службени гласник РС“, број 58/18).

Законом о социјалној заштити чл. 92-94. („Службени гласник РС“, број 24/11) прописано је право на додатак за помоћ и негу другог лица и право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица.

У складу са чл. 58–61. Закона о Уставном суду („Службени гласник РС“, бр. 109/07, 99/11, 18/13 - Одлука УС, 40/15 и 103/15) кад Уставни суд утврди да закон, статут аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, други општи акт или колективни уговор није у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговором, тај закон, статут аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, други општи акт или колективни уговор престаје да важи даном објављивања одлуке Уставног суда у „Службеном гласнику Републике Србије“. Наведено правило односи се и на сваки други општи акт колективни уговор за који се утврди да није у сагласности са законом, уз изузетак који се односи на потврђени међународни уговор. Одлука Уставног суда може се односити како на општи акт у целини тако и на његове поједине одредбе. Одлука Уставног суда има карактер пресуђене ствари и производи правне последице према свима. Такође, одлука Уставног суда нема повратно дејство већ делује од објављивања, па убудуће.

Закони и други општи акти за које је одлуком Уставног суда утврђено да нису у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, не могу се примењивати на односе који су настали пре дана објављивања одлуке Уставног суда, ако до тог дана нису правноснажно решени. Надаље, општи акти донети за извршење закона и других општих аката за које се одлуком Уставног суда утврди да нису у сагласности с Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, неће се примењивати од дана објављивања одлуке Уставног суда, ако из одлуке произлази да ти општи акти нису у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или закону.

Свако коме је повређено право коначним или правноснажним појединачним актом, донетим на основу закона или другог општег акта, за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, има право да тражи од надлежног органа измену тог појединачног акта. Предлог за измену може се поднети у року од шест месеци од дана објављивања одлуке у „Службеном гласнику Републике Србије“, ако од достављања појединачног акта до подношења предлога или иницијативе за покретање поступка није протекло више од две године. Наведени рокови су објективне природе и установљени су ради обезбеђења начела правне сигурности.

I

Одлуком Уставног Суда Србије број: **IУз-216/2018** од 7. маја 2021. године утврђено да одредбе члана 17. став 2. и члана 18. ст. 2, 4. и 6. Закона о финансијској подршци породици са децом („Службени гласник РС“, бр. 113/17 и 50/18) нису у сагласности са Уставом.

Одлуком су одбијени предлози за утврђивање неуставности и несагласности са потврђеним међународним уговором одредаба члана 13, члана 17. ст. 1, и 3-9, члана 18. ст. 1, 3, 5, 7, 8. и 9, члана 20. и члана 54. став 2. Закона и одредбе члана 12. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом („Службени гласник РС“, број 50/18).

Одлуком је одбачен захтев за обуставу извршења појединачних аката или радњи предузетих на основу оспорених одредаба Закона.

Како су објављивањем наведене Одлуке брисани неуставни ставови члана 17. и 18. Закона који се односе на право и начин утврђивања висине остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета, то почев од 8. маја 2021. године жене пољопривредне осигуранице нису могле да остваре ово право.

Чл. 6. и 7. Закона о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом („Службени гласник РС“, број 66/21), чија примена је отпочела 1. јула 2021. године, поново је прописано право и начин утврђивања висине остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета жена које су у периоду од 18 месеци пре рођења детета биле пољопривредне осигуранице.

Наведене одредбе имају ретроактивно дејство и примењују се од 8. маја 2021. године.

Имајући у виду да су у складу са одредбама Закона који се примењивао од 1. јула 2018. године до 7. маја 2021. године, жене пољопривредне осигуранице наведено право остваривале на основу основица на које су плаћени доприноси за обавезно пензијско и инвалидско осигурање у 24 месеца пре рођења детета, потребно је преиспитати по службеној дужности сва решења којим је одлучено о праву, а која нису коначна и правноснажна.

Такође, странка може поднети захтев за измену појединачног акта (решења) које је коначно и правноснажно, уколико од коначности, односно правноснажности решења није прошло више од две године.

Рок за подношење наведеног захтева је шест месеци од дана објављивања одлуке Уставног суда.

Како је одлука објављена 7. маја 2021. године, то рок за подношење захтева за измену појединачног акта (решења) истиче 7. новембра 2021. године.

II

Одлуком Уставног Суда Србије број: **IУз-247/2018** од 21.05.2021. године утврђено је да одредба члана 14. став 8. Закона о финансијској подршци породици са децом („Службени гласник РС“, бр. 113/17 и 50/18) у делу који гласи: „ако је код надлежног органа евидентирано најмање шест најнижих основица на које су плаћени доприноси на примања која имају карактер зараде“, није у сагласности са Уставом и потврђеним међународним уговором.

Имајући у виду да одређени број корисника права није испуњавао наведени услов и да им је накнада зараде у периоду коришћења породилског одсуства утврђена у било ком износу који је мањи од износа минималне зараде на дан подношења захтева, потребно је, по службеној дужности, преиспитати сва решења којим је одлучено о праву, а која нису коначна и правноснажна.

Такође, странка може поднети захтев за измену појединачног акта (решења) које је коначно и правноснажно, уколико од коначности, односно правноснажности решења није прошло више од две године.

Рок за подношење наведеног захтева је шест месеци од дана објављивања одлуке Уставног суда.

Како је одлука објављена 21. маја 2021. године, то рок за подношење захтева за измену појединачног акта (решења) истиче 21. новембра 2021. године.

III

Одлуком Уставног Суда Србије број: **IУз-266/2017** од 28.05.2021. године утврђено је да одредба члана 12. став 7. Закона о финансијској подршци породици са децом („Службени гласник РС“, бр. 113/17 и 50/18) није у сагласности са Уставом.

Како је наведеним ставом Закона који је проглашен неуставним, остваривање права на накнаду зараде за време одсуства са рада ради посебне неге детета било условљено некоришћењем права на додатак за помоћ и негу другог лица за дете, то је потребно да надлежни центри за социјални рад по службеној дужности, преиспитају сва решења којима је обустављена даља исплата права на додатак за помоћ и негу другог лица за дете из овог разлога, или је одбијен захтев за остваривање права на додатак за помоћ и негу другог лица за дете из овог разлога, а која нису коначна и правноснажна.

Такође, странка може поднети захтев надлежном центру за социјални рад за измену појединачног акта (решења) које је коначно и правноснажно, уколико од коначности, односно правноснажности решења није прошло више од две године.

Уколико није коришћено право на накнаду зараде за време одсуства са рада ради посебне неге детета, већ право на додатак за помоћ и негу другог лица за дете, што значи да је корисник радио и остваривао зараду то у овом случају није могуће ретроактивно остваривање права на одсуство са рада ради посебне неге детета и накнаду зараде за то време.

Рок за подношење наведеног захтева је шест месеци од дана објављивања одлуке Уставног суда.

Како је одлука објављена 28. маја 2021. године, то рок за подношење захтева за измену појединачног акта (решења) истиче 28. новембра 2021. године.

ЗАКЉУЧНЕ ОДРЕДБЕ

У поступку спровођења наведених одлука Уставног суда, надлежне градске – општинске управе, односно надлежни центри за социјални рад, дужни су да све странке/кориснике који имају пребивалиште, односно боравиште на њиховој територији упознају са наведеним одлукама Уставног суда и могућности подношења захтева, у року од шест месеци, надлежној градској – општинској управи, односно надлежном центру за социјални рад за измену појединачног акта (решења) које је

коначно и правноснажно, уколико од коначности, односно правноснажности решења није прошло више од две године.

Општинска – градска управа, односно центар за социјални рад у обавези је да преиспита основаност поднетог захтева.

Општинска – градска управа, поступајући по основаним захтевима извршиће измену решења и унети их у Информациони систем Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

На основу измењених решења извршиће се исплата припадајућих износа разлике накнаде зараде за време породичског одсуства, без пореза и доприноса на текуће рачуне корисника, а износа пореза и доприноса на законом прописан начин.

Такође на основу измењених решења извршиће се исплата припадајућих износа разлике осталих накнада по основу рођења и неге детета и посебне неге детета жена пољопривредних осигураница.

Решења о праву на додатак за помоћ и негу другог лица за дете, такође ће се унети у Информациони систем Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и на основу њих извршиће се исплата права корисницима.

О евентуалним проблемима и нејасноћама које се могу јавити, руководиоца општинске - градске управе, односно центра за социјални рад, дужан је да писменим путем или путем телефона, извести Министарство за бригу о породици и демографију, односно Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

О извршењу ове инструкције, од дана њеног достављања, стараће се руководиоца општинске- градске управе, односно центра за социјални рад.

МИНИСТАР

Радомир Дмитровић

МИНИСТАР

проф. др Дарија Кисић-Тепавчевић

ОПШТИНСКА – ГРАДСКА УПРАВА

Захтев за измену решења по одлуци Уставног суда

На основу решења општинске – градске управе

број: од године оствари..... сам на право
на (заокружити)

1. накнаду зараде за време породичног одсуства и одсуства са рада ради неге детета
2. накнаду зараде за време одсуства са рада ради посебне неге детета
3. остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета као пољопривредни осигураник

На решење општинске – градске управе уложи... сам жалбу (заокружити)

1. да
2. не

На решење по жалби уложи.... сам тужбу: (заокружити)

1. да
2. не

Подносим захтев за измену решења у складу са одлуком Уставног суда

Датум:

Подносилац захтева:

.....
(име и презиме)

ЈМБГ

.....
(мето и адреса становања)

.....
(број телефона и имејл адреса)

Потпис подносиоца захтева

.....

ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

Захтев за измену решења по одлуци Уставног суда

На основу решења општинске – градске управе
број: од године оствари..... сам на право
на накнаду зараде за време одсуства са рада ради посебне неге детета

У периоду коришћења права на накнаду зараде за време одсуства са рада ради
посебне неге детета, на основу решења центра за социјални рад
..... број: од
..... године нисам оствари.. /обустановљена је исплата права на на додатак за
помоћ и негу другог лица за дете

На решење центра за социјални рад уложи... сам жалбу (заокружити)

1. да
2. не

На решење по жалби уложи.... сам тужбу: (заокружити)

1. да
2. не

Подносим захтев за измену решења/ наставак исплату права на додатак за помоћ и
негу другог лица за дете у складу са одлуком Уставног суда

Датум:

Подносилац захтева:

.....
(име и презиме)

ЈМБГ

.....
(мето и адреса становања)

.....
(број телефона и имејл адреса)

Потпис подносиоца захтева

.....